

Kyns-skrif // Draft

Strateji 2026–2036 **an Yeth Kernewek**

Cornish Language Strategy

Yeth rag
Onan hag Oll

A language for
One and All

Kernewek
Cornish

**KONSEL
KERNOW**
onan hag oll • one and all

Dalghow Contents

Kernewek Hedhyw // Cornish Today	03
Avonsyans // Progress	04
Ragwel // Vision	06
Strateji // Strategy	07
Dyski // Learning	08
Kemeneth ha Gonisogeth // Community and Culture	10
Savla // Status	12
Korpus // Corpus	14
Krevderyow & Chalenjys // Strengths & Challenges	16
Framweyth Delivrans // Delivery Framework	17

Mappa linen Europ gans Ordnance Survey. Gwaynys a-dhyworth data mappa Natural Earth.

KERNEWEK HEDHYW

Cornish Today

KESWLASEK

- ▷ Rann teylu yethow keltek, kelmys yn ogas dhe Vretonek ha dhe Gembrek
- ▷ Le-usys yw 90% a ogas ha 7,000 yeth a-dreus dhe'n nor
- ▷ Peryllys yw moy es 40% a yethow le-usys, gans le es 1,000 gowser
- ▷ Aswonys gans UNESCO avel peryllys yn kritikel

RU

- ▷ Difresys yn-dann an Chartour Europek rag Yethow Ranndiryel po Minoritya
- ▷ Selvenel dhe'n kas rag Savla Minoritya Kenedhlek Kernewek
- ▷ Ow ri dhe Gernow representyans war Rann Ober Yeth Enesik Le-Usys Konsel Bretennek Iwerdhonek

KERNOW

- ▷ Rann vewek a dhiblanseth Kernow yw an yeth Kernewek
- ▷ Gwreydhys yn Tirwedh Kernow yw Kernewek; previ an yeth a gevre dhe omglewans a vell orth Kernow avel tyller
- ▷ Negysyow a wra devnydh a Gernewek rag henwyn gwara may tiskwetthons mell orth Kernow ha dihavalhe dhe wara erel
- ▷ Devnydhys yw an yeth Kernewek yn gonisogeth ha media rag diskwedhyans diblans
- ▷ Dhe les rag yeghes ha skavder brysel yw dyski yeth ha gul devnydh anedhi, ha fordh dha yw kemeres rann a glassys ha hwarvosow dhe vos kowethyadow

Lev Arbennik war Wariva Bysek

A Distinctive Voice on a World Stage

Yma an yeth Kernewek ow previ dastardh marthus. Yma owth omdhiskwedhes y'gan bewnans pub dedhyek yn fordhow a via kales dhe dhysmygi nans yw henedh – war gytrinyow, arwodhyow-dynerghi, yn diwottiw ha gwarivaow, war an BBC hag yn niver owth ynkressya a skolyow kynsa. Hy fresens yn fylmys hag a wayn BAFTA hag yn merkys RU a dhastew chanj gwir a fatel yw Kernewek talvesys ha konvedhys gans an bys.

Yeth teg ha diskwedhek yw Kernewek, hag a yll ri dhe gemenethow omglewans krev a wooth, a longya hag a gevren, ow profya ynwedh gwiryoneth allosek dhe negysyow yn marghasow kesstrivus. Hi a ro dhe Gernow arethva geswlasek, lev diblans war wariva an bys, junyes dhe rosweyth ledan a yethow le-usys ha gonisogethow minoritya a-dreus dhe'n nor.

Byttegyns, spit dhe'n les ma ow kressya, hedor yw an yeth. Nyns eus marnas a-dro dhe 500 tus a's teves aswonvos avonsys a Gernewek, gans dornas a gowsoryon vammylethek ha niver strothys a dhyskatoryon freth. Avel yeth RU ow kevri orth gnas heb parow an enesow ma, yma edhom dhe Gernewek a framweyth politek moy skodhus, war-barth ha ragwel kevrynnys ha sostenys rag hy thermyn a dheu.

AVONSYANS

Progress

Ha ni ow ragweles an deg bledhen a dheu, posek yw prederi a avonsyans dhe les dres bewnans an strateji kyns.

Dyski Learning

2,000+

a dhevnydhoryon a'n kors Kernewek Memrise Go Cornish

30

skol y'n dowlen Go Cornish ow kul devnydh yn fenowgh a Gernewek y'n stevel-dhyski, hag yw ogas ha 6,000 flogh pub bledhen

500

kowser gans aswonvos avonsys

200+

a studhyoryon owth attendya klassys pub bledhen

11

skol Go Cornish orth Nivel Brons

Go Cornish for Primary Schools. Photo Golden Tree Productions CIC.

Kemeneth & Gonisogeth Community & Culture

18

fylm berr yeth Kernewek erghys dre Fylm K gans Skrin Kernow

Displegyans ha tevyans a Seythen Kewsel Kernewek ha dalleth an arwodhik Gidyores yeth Kernewek.

15

hwarvos Yeth an Werin pub mis, warlinen hag yn kig yn kneus

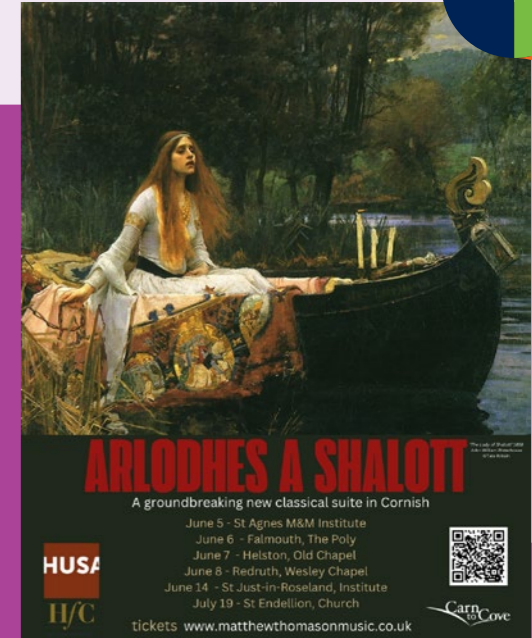
Kernewek diskwedhys a vri yn golyow ha hwarvosow kemenethel

4

fylm berr yeth Kernewek kavadow war BBC iPlayer.

Asnodhow Morgannow ha Kenewgh a vir tevyans a Gernewek yn kan gemeneth

Kuntilow Yeth Kernewek Tresor gans Gwenno henwys rag Pewas Mercury

Skrisel avonsyans rag Arlodhes a Shalott.

Savla Status

Kernewek moves dhe Dhifresyans a Rann III yn-dann an Chartour Europek rag Yethow Ranniriel po Minoryta

3,651

arwodh stret diwyethek

An yeth Kernewek yw rann a idyans merk Konsel Kernow ha nebes konsels leel a wra devnydh a Gernewek

Arwodhyow ha gwarnyansow diwyethek war Parkya hag Ehwias Truru

Bollyn an nowodhow yn Kernewek pub seythen war BBC Radyo Kernow, ha podkast pub seythen An Radyo

Brassa devnydh a Gernewek yn henwyn merk negysow hag yn dreheviansow avel diwottiw ha gwarivaow

Korpus Corpus

1 milvil

hwithrans gerlyver pub bledhen

600+

trelyans Kernewek pub bledhen

20,000+

ger y'n gerlyver Kernewek warlinen

38%

a fordhow henwys yn Kernow trelyys

5,706

hanow tyller trelyys ha kavadow yn gwiasva Akademi Kernewek

Poyntys data Akademi Kernewek rag henwyn tyller a-dreus dhe Gernow ha Syllan.

RAGWEL

Vision

Yeth rag Onan hag Oll

A language for One and All

Onan a'gan brassa kerthow yw an yeth Kernewek. Dhyn ni oll yma hi, ha ni oll a gevren omgemeryans a'y thermyn a dheu. An Strateji ma a veder pesya dasvevnans agan yeth enesik, hag yw peryllys yn kritikel.

Kernewek a grevha omfydhyans, gooth ha kesklenans gonisogethel y'gan kemenethow, ow taskrevhe omglewans krev a honanieth, hag yw a vri pell dres an Tamar. An honanieth dhiblans ma a weres ow korra Kernow omfydhyansek war wariva ollvysel; katalydh rag kevrennow keswlasek hag a allosek chonsyow gonisogethel ha kenwerthel nowydh.

Kerghynnedh Skodhus

A Supportive Environment

Framweythyow Politek Faverus

Hembrenkyans krev a normalha Kernewek yn bewnans poblek dre braktis kesson diwyethek, ha ragwel gler a dermyn hir, ow ri dhe Gernewek studh kepar ha yethow RU keltek erel, ha surhe bos Kernewek omgemeryans kevrynnys a-dreus dhe dowlenna adhyskansel, gonisogethel hag erbysek.

Kemenethow Krev

Skoodh rag gweyth kemenethel, hag a bes sel an dasserghyans, ow tisplegya patryow-oberi sostenadow rag dinythi gober, displegya sleynethow ha drehevel keskowethyans may pessyo tevi lok Kernewek yn bewnans pub dedhyek.

An ragwel

Rag Kernewek dhe vos yeth ow seweni bys vykken — kewsys, gwelys ha klewys yn ledan yn Bewnans pub dydhyek yn Kernow.

The vision

For Kernewek, the Cornish language, to be a thriving, forever language — widely spoken, seen, and heard in everyday life in Cornwall.

Dell veu an balores, difudhys namna veu an yeth yn Kernow. Dasserghyans an toknys nerthek a honanieth kernewek ma a dhiskwedh pyth yw possybyl pan wrer studhyow ewn may floryshyons. Y'ga mysk:

Fordhow Kler

Ynplansa Kernewek yn systemow-dyski pennfros, skoodhys gans dyskatoryon gwalifiys hag asnodhow kesklenus alinys gans testskrifans aswonys. Negysyow, an rangylgh awenek, rangylgh poblek ha kevrenogyon a yll drehedhes, usya ha displetya an yeth yn fydhyansek, yn-dann gressya profil ha tevi goslowysi.

Provians Sostenys

Towlennans yeth ha dyski yeth yw argerdhow termyn hir hag i a's teves edhom a skoodhyans kesson, sostenys dhe gavos an moyha effeyth. Dhe vos effeythus y tegoodh dhe'n dowlan yeth ystyn provians ynwedh rag gasa avonsyans dhe nivellow ughella a frethter y'n yeth.

STRATEJI

Strategy

Yma peswar testen bosek synsys y'n strateji:

Dyski Learning

Moghhe an niver a Gernewegoryon

- + Pub flogh yn Kernow a wra diberth skol gynsa gans godhvos ha konvedhyans selyek a'n yeth
- + An kynsa skol Gernewek diwyethek yw fondys
- + Yma demografek a dus moy divers ow tyski Kernewek

Kemeneth & Gonisogeth Community & Culture

Devnydh ledanna ha profil ughella rag Kernewek yn socyal

- + Yma gweladewder brassa dhe Gernewek yn bewnans pub dedhyek
- + Keschanj gonisogethel strik ha kevrenna praktis an gwella gans kemenethow yethow minorita yn keswlasek
- + Goslowysi ow tevi rag dalgh Kernewek yn furvasow bew ha besyel

Savla Status

Gwruthyl studhyow faverus rag devnydh a Gernewek yn bewnans poblek

- + Kernewek yw gwelys ha klewys yn kemmyn yn spassow burjesek
- + Savla Kernewek yw haval orth yethow Keltek erel an RU

Korpus Corpus

Ow kwellhe parder besyel

- + Pubonan a yll drehedhes an medhelweyth, toullys ha gonisyow eus edhom dhedha yn Kernewek
- + Gweythlu treylyans skiansek ha sostenadow

Prag yth yw hemma testen bosek?

Why is this a key area?

Ny yll bos yeth sostenys dre wodhvos hepken, res yw bos kewsys, klewys hag usyes yn fewek. Displegya kowsoryon fydhyansek yw essencek dhe hemma, yn-dann wruthyl ekosystem le may hyll henedhow a dhyskatoryon ha galwesigow a-dreus gonisow poblek ha bewnans kemeneth usya an yeth yn fydhyansek.

An ughelhwans

The ambition

Ni a vynn gweles Kernewek dhe vos yeth may hwra tus tevi gensi, dewis dhe dhyski, hag omglewes fydhyansek orth hy usya yn bewnans pubdedhyek. Agan ughelhwans yw dhe dhrehevel viaj dyski a yll bos drehedhes dhyworth dinythyans ha pesya dre skol, adhyskans pella hag a-ji dhe devesigieth, yn-dann surhe pubonan a yll kavos fordh a-ji dhe'n yeth a wra aga desedha.

Hemm a styr gwruthyl kerghynnedh le may klewons hag usya fleghes Kernewek y'ga bledhynnyow a-varra, ha le may has pub flogh skol gynsa gans neb godhvos a'n yeth yn-dann weres ow trehevel sens kuntellek a wooth kemeneth y'gan gonisogeth hag ertach. Y tal dhe'n re a vynn y wul drehedhes chonsyow a dhyski Kernewek orth pub nivel. Ni re gowlwrug seulabrys avonsyans meur dres an dowlen skol gynsa Go Cornish, hag ewl dhyworth skolyow a dhiskwedh yma chons dhe ystyn us a Gernewek y'n kerghynnedh skol.

Dell vov fleghes a-ji dh'aga degvledhynnyow, y tal bos chonsyow troghyansek dhedha may hwra aga gasa usya Kernewek hag yn socyal hag yn akademek. Ni a vynn junya an tus yowynk ma gans parow yn kemenethow erel ha keltek ha yeth minorita dres an bys, yn-dann dialhwedha an lesow omdhisplegyans meur a geschanj gonisogethel.

Rag tevesigyon, bagasow kemeneth Kernow ha bodhogyon re brovias klassow hag re beu kresel dhe dhasserghyans an yeth dres an diwettha kans bledhen. An argerdh ma a gevrenna hag a ystyn godhvos a Gernewek yw essencek dhe with an yeth yn few. Kevrenna gwella praktis ha displegya toullys-dyski a wra gweres skoodhya ha gul gwella us a'gan dyskatoryon kemeneth.

Ni a vynn kavos towlen sostenadow ha hedhadow a dhrehedh tus a-dreus Kernow, yn-dann brofya fordhow divers dhyworth bagasow klappya hag esedhogow troghyansek dhe steusow arayys delivrys yn kig yn kneus ha warlinen. Asnodhow-dyski kesklenus a wra profya fordhow kler dhe fydhyans yeth moy. Y tal bos dhe fordhow-dyski kevrennow kler dhe assayansow aswonys ha ni a wra hwilas assayansow testskrifys hag yw rann a systemow-dyski pennfros.

Bern ow tevi dhyworth skolyow y'n dowlen Go Cornish ha hwythfians a vern yn dyski warlinen rag tevesigyon a dhiskwedh fowt vyth a dhemonid rag dyski. An nessa ragwir yw dhe dhisplegya trenyans dyskador, ha dyskatoryon skol ow tos ha bos Kernewegoryon afydhyas, ha Kernewegoryon afydhyas ow hedhes trenyans dyskador gwiw. Y tal bos Kernewek aswonys y'n Kors-dyski Kenedhlek rag Pow Sows, rag normalhe ha provia surheans dhe dhyskatoryon.

Go Cornish for Primary Schools.
Skeusen Golden Tree Productions CIC.

An pyth eus edhom a vos gwrys

Rag pyth eson ni ow medra

Amkan

Bledhynnyow A-Varr ha Skol Gynsa

Displegya devnydh sostenys a Gernewek yn settyansow bledhynnyow a-varra	Kowsoryon fydhyansek orth oos a-varra, ow kul an yeth naturel
Surhe hedhas universel dhe asnodhow Kernewek selyek rag pub skol gynsa oll	Gweythlu dyskatoryon fydhyansek a yll delivra Kernewek a-dhyworth nivelyow dallether dhe dhevnydh stevel glass normal ha keskowsek
Gwitha ha displegya towl Go Cornish rag devnydh downna a yeth yn skolyow kynsa	

11 - 18 bloodh

Displegya chonsyow troghyansek rag dyski yn agasow	Moy a dus yowynk ow kul devnydh Kernewek gans fydhyans
--	--

Tevesik

Gwitha profyans a-dhyskans tevesik, ow surhe lesans da a-dreus Kernow ha warlinen	Demografek ledanna a studhyoryon ow trehedhes klassow hag asnodhow
Surhe kavadewder a Gernewek yn framweythow a-dhyskans pennfros	Normalheans a / skoodhyans sostenys rag an yeth yn systemow a-dhyskans pennfros
Divershe hynsow rag dyski y'ga mysk moy a jonsyow dyski troghyansek / keskomunyansek hag omedys	

Trenyans ha Skoodhyans Dyskatoryon

Displegya trenyans keskomunyansek yn Kernewek rag dyskatoryon alinys gans deskrioryon gallos Common European Frame of Reference (CEFR)	Dyskatoryon ughel aga sleyneth ha fydhyansek
Displegya systemow rag dyskatoryon Skolyow Kynsa rag dyski Kernewek	Moy a dhyskatoryon ow metya savonow kwalifians a systemow a-dhyskans pennfros
Displegya chonsyow rag dyskatoryon dhe vetya ha kevrenna praktis da	Krysadewder ha fydhyans yn savonow dyskans Kernewek

Asnodhow

Asnodhow divers ow skoodhya kevres ledan a wisyow dyski	Demografek ledanna ow trehedhes asnodhow rag dyski an yeth
---	--

Arvresik

Displegya certifiants pennfros rag Kernewek alinys dhe batron Common European Frame of Reference (CEFR) r.e. Welsh Joint Education Committee (WJEC)	Yma Kernewek yn pennfros systemow certifiants yeth
Provians didorr a aposyansow Kernewek an Gesva	Arvresow Kernewek fydhyas a bes
Devnydh Common European Frame of Reference (CEFR) avel gidlinennow rag deskriya kowlwriansow studhyoryon y'n yeth	Konvedhyans kevrennys a nivellow gallos Kernewek selys war framweythow aswonnyys yn kemmyn

1

Pub flogh yn Kernow a wra diberth skol gynsa gans godhvos ha konvedhyans selyek a'n yeth

2

An kynsa skol Gernewek diwyethek yw fondys

3

Yma demografek a dus moy divers ow tyski Kernewek

Kemeneth & Gonisogeth

Community & Culture

2

Prag yth yw hemma rann posek?

Why is this a key area?

Rag Kernewek dhe dhos ha bos rann naturel a vewnans pupdedhyek, y tal bos klewys, gwelys ha devnydhys dres an steval-dhyski. Ni a vynn gweles Kernewek dhe vos kewsys yn socyal yn diwottiw ha bostiow, diskwedhys yn golyow kemeneth, usyes gans bagasow yowynketh, yn obervaow hag yn spassow besyel.

Kemeneth a styr ynwedh an rannylghyow awenek ha kenwerthel ledanna a dhre Kernewek a-ji dh'aga ober ha hedhes goslowysi dres Kernow – dhyworth film hag ilow dhe verkyans hag arwodhow.

Kernewek yw rann a'n teulu a yethow Keltiek hag a gemeneth ollvysel a yethow minorita. Drehevel kevrennow y'n rosweythow ma a wra chonsyow rag keschanj gonisogethel, dyski rynnys ha marghasow nowydh, gans potensyal les socyal-erbysiethek meur.

An ughelhwans

The ambition

Gweythresieth kemeneth a bes avel askorn keyn an dasserghyans, ytho agan ughelhwans yw dhe weres an bagasow na ow treusvewa. Hemm a styr aga skoodhya drehevel patronyow oberi sostenadow ha displegya sleyneth. Rann a hemma yw rosweytho kemenethow a gows Kernewek gans kemenethow yethow minorita erel, yn-dann gevrenna prevyans ha praktis da y'n pyth a yll omglewes yn ken maner enysekhe avel arenebeth sorn. Y tal dhe dus yowynk a Gernow yn arbennik kavos prow a'n fordh ow mires yn-mes ma, skoodhya omdhisplegyans ha'ga gweres owth omglewes junys hag yn leel hag yn keswlasek dre geschanj gonisogethel.

Ni a vynn ynwedh eshe an fordh rag bagasow dres an gemeneth a Gernewegoryon dhe omworra gans an yeth, dre drehevel keskowethyansow skoodhus ha gwruthyl asnodhow es aga hedhes. Displegya an arwodhik Kernewek Gidys ha kanow Kernewek rag keuryow kemeneth yw ensamplow da a fordh may hyllyn bos owth ystyn us pupdedhyek a'n yeth a-ji dhe vewnans kemeneth ledanna.

Yma moy a verkow owth aswon an honanieth krev neb a wra Kernewek dri yn marghasow kesstrivus ha tus awenek a wel an yeth avel toul nerthus rag drolla. Ha'n rannylghow ma ow tevi y'ga fydhyans, Kernewek a dheu ha bos neppyth tus a brev yn fylm, ilow, gwariva, desin, argemynnow ha dalgh besyel. Der an ober ma Kernewek a dhrethedh goslowysi ledanna y'ga mysk gweloryon geswlasek. An woslowysi ma a dreyl dhe varghasow nowydh rag dalgh besyel ha performyans bew.

Rag skoodhya hemma, yma edhom dhyn a hynsow kler ha towlennow rag displegya roasow mayth yw es rag kowethyansow ha tus awenek dhe oberi gans Kernewek ha gweles an barr drehedhys rag dalgh neb a gesstriv orth nivel keswlasek.

Ha eskorrans ow tevi, yma edhom dhe Gernow a vynn Media Gonis Poblek Kernow hy honan, ow ri Kernewek gweladewder haval orth yethow Keltiek erel an RU. Aswonvos Kernewek avel yeth a Vreten, gans le yn media gonis poblek an RU, yw essensek rag normalheans hirdermyn ha profil.

Negysyow, kowethyansow gonisogethel ha tus awenek a wra gwari rol posek ynwedh.

An pyth eus edhom a vos gwrys

Rag pyth eson ni ow medra

Amkan

Kemeneth

Avonsya kemeneth grev le mayth yw kowsoryon ha studhyoryon junys yn ta gans kevres ledan a hwarvosow socyel ha lesans doroniethel / besyel da

Skoodhya kesoberi a-dreus bagasow kemeneth ha kesparow rag drehedhes bagasow demografek nowydh ha drehevel profil yeth

Oberi war-tu patron gweythresans sostenadow rag bagasow kemeneth dre dhisplegya chonsyow dhe dhyntha gober ha displegya sleynethow

Bagasow kemeneth fydhyanse ha sostenadow owth omrolya moy a vodhogyon

Kernewek yw gweladow yn bewnans an gemeneth yn arwodhyow, henwyn merkow ha hwarvosow

Kernewek yw devnydhys yn kevres ledan a settyansow a-dhyworth ertach bys dhe dylleryow nowydh ragresek

1
Yma gweladewder brassa dhe Gernewek yn bewnans pubdedhyek

2
Keschanj gonisogethel strik ha kevrenna praktis an gwella gans kemenethow yethow minorita yn keswlasek

3
Goslowysi ow tevi rag dalgh Kernewek yn furvasow bew ha besyel

Gonisogeth & Diwysyansow Awenek

Skoodhya dinythyans a dhalgh awenek yn Kernewek y'ga mysk fylm, kan, gwariva ha lien

Fastya aswonvos brassa rag Kernewek yn media gonis poblek

Displegya bynk vesyel rag diskwedhes dalgh Kernewek

Negysyow skoodhys dhe wul devnydh Kernewek rag r.e. merkyans po arwodhyow

Selya tre fisegel rag an yeth ha gonisogeth gernewek

Helghya chonsyow rag keschanj gonisogethel gans tus yowynk dhyworth kilvaow yethow minorita erel

Yma moy a dhalgh ughel y gwalita ow pos dinythys y'n diwysyansow awenek

Yma tre vesyel ha fisegel dhe dhalgh Kernewek

Goslowysi nowydh a wra previ Kernewek

Hedhas ledanna yn RU hag yn keswlasek dhe dhalgh awenek Kernewek

Moy a jonsyow tevyans personel rag tus yowynk yn Kernow

← (a'n barth kledh) Kath Buckler, Elizabeth Freeborn, ha Matthew Thomason, Arlodhes a Shalott. Skeusen Marzia Boracci.

→ Skrisel BFI rag Enys Men askorrys yn Kernewek.

Prag yth yw hemma testen bosek?

Why is this a key area?

Savla kreffa rag Kernewek a styr moy a grysadewder neb a ri fydyans yn dyskoryon, rannghylgh awenek ha kesparow erel. Adoptya policis Kernewek krev a dhiskwedh bos Kernewek posek. Drehevel a wra trest ha drehedhes gweladewder an yeth yn spassow burjesek ow tiskwedhes agan bos gothus a'gan gonisogeth hag ertach hag yn Kernow hag a-dreus an RU.

An kammow ma a wrussa diskwedhes omrians dhe'n Chartour ha ri surneth ha klerder dhe dus galwesik bos Kernewek yeth laghel neb yw skoodhys orth nivel RU.

Heb Akt Kernwek, yma an begh hwath war bagasow kemeneth hag awtoritys kepar ha Konsel Kernow dhe waska rag chanj gans governans kresel. Rann bras an sewen y'n desten ma a greg war'n Governans ow kollenwel y omriansow dhe Rann III an Chartour Europek.

Yn-dann an Akt Media 2024 res bos Kernewek devnydhys yn media darlesans ha kamm posek nessa rag an yeth a vydh displegyans dalgh tennvosek. Displegyans media gonis poblek Kernow a wra fogella war agan gonisogeth ha yeth unnik may hyll seweni y'n 21a Kansbledhen ha dresti. Y talvia hemma kes-wrys a-ji dhe Gernow yn le desinys a leow mes a Gernow ha bos spas rag representyans kevos ha gwir. Media rag Kernewek a wra avonsya keschanj gonisogethel rag pub furvow a art hag aswonvos a Gernewek a-dreus an RU ha gweres tevi an rannghylgh awenek Kernow.

An ughelhwans

The ambition

Konsel Kernow a sett seulabrys ensampel kyns rag devnydh a Gernewek der y widlinenow merkysans ha'n ughelhwans yw dhe dhrehevel war an sel ma. Dre skoodhya Konsels Tre ha Pluw ha kowethyansow kespar dhe adoptya arwodhyow ha keskomunyans diwyethek da aga design, ni a yll moghhe gweladewder a Gernewek yn spassow poblek ha krevhe gooth burjesek. Devnydh gweladow fydyansek an yeth a-dreus agan spassow kevrynnys a dhiskwedh bos Kernewek rag pubonan ha kevri dhe omglewans a wooth kemeneth kevrynnys gwreydhys y'gan honanieth gonisogethel diblans.

Aswonvos Kernewek yn-dann Rann III an Chartour Europek rag Yethow Minorita ha Ranndiryel o men mildir mes parder gans yethow Keltek erel an RU yw hwath pell lowr dhe-ves. Avonsyans a styr gallosegi offisys burjesek posek dhe vos synsys yn Kernewek, rag ensampel demedhyans laghel ha kovskrifans genesigeth, arwodhyow fordh diwyethek, dhe vos aswonny y'n Kurrikulum Kenedhlek rag Pow Sows dhe vos sel devnydh kesson ha fydyansek yn skolyow.

An pyth eus edhom a vos gwrys

Rag pyth eson ni ow medra

Amkan

Awtoritys Leel & Kowethyansow

Pesya dhe dhisplegya Towl Kernewek Konsel Kernow rag moy a dhevnydh a'n yeth gans asrannow	Hyns systematek dhe dhevnydh Kernewek gans Konsel Kernow
Avonsya moy a dhevnydh a Gernewek yn settyansow awtorita leel	Profil brassa rag Kernewek yn trevow ha gwigow r.e. arwodhyow ha hwarvosow burjesek
Avonsya moy a dhevnydh a Gernewek gans kesparow Konsel Kernow ha negysyow leel	Gweladewder brassa rag Kernewek yn anedhyans ha displegyansow erel

Governans RU

Gwaska rag demedhyans ha kovskrifans genesigeth laghel yn Kernewek	Normalheans a Gernewek war-barth ha yethow Keltek erel yn polici, governans ha laghow posek
Gwaska rag chanjyow dhe rewlys arwodhyow fordh daromres rag gasa devnydh a Gernewek	Gweladewder a Gernewek y'n RU y'n media ow ledya dhe jonsyow desedhek ha trenyans
Gwaska rag aswonvos / kestralgh a Gernewek y'n Curriculum Kenedhlek a Bow Sows	
Gwaska rag kestralgh Kernewek yn Chartour an BBC ha displegyans Media Gonis Poblek Kernow	

1

Kernewek yw gwelys ha klewys yn kemmyn yn spassow burjesek

2

Savla Kernewek yw haval orth yethow Keltek erel an RU

Dewisyow Kernewek ha Sowsnek a'n logo Konsel Kernow yw rann a'y idyans merk.

Arwodh diwyethek a-dherag Sodhva Greslu Truru.

Prag yth yw hemma testen bosek?

Why is this a key area?

Korpus yw jynn an yeth Kernewek ha sel a bub gwrians. Y syns ynno isframweyth essensek a with an yeth owth oberi ha krysadow, rag ensampel an gerlyver Kernewek warlinen, ober termonieth ha sel dherivadow henwyn tyller. Asnodhow avel hemma yw essensek rag yeth yn peryl kepar ha Kernewek may hyll tevi gans fydyhans ha gwitha kamm gans fatel vynn tus devnydhya yethow hedhyw.

An ughelhwans

The ambition

An Furv Savonys Skrifys (FSS) rag Kernewek o fondys yn 2008 avel mayn rag an skorrennow dyffrans a Gernewek dhe gesoberi ha provia fydyhans ha surheans dhe gesparow y'ga devnydh a Gernewek. Devnydh FSS re grevhas dres an diwettha deg bledhen ha provia oos a faster gans fog war devnydh ow tevi a'n yeth.

Hemm yw yn rann awos ober an Akademi Kernewek neb a dhri war-barth Kernewegoryon ha hwithroryon, Konsel Kernow ha'n Fondyans Studhyansow Kernewek. An Akademi Kernewek yw kowethyans bodhek neb a wra hwilas gwelyow an gemeneth ha kuntell hwithrans rag provia asnodhow dour aga hwithrans y'ga mysk gerlyver, gramer, henwyn tyller, termow nowydh ha hwithrans ollgemmy. An Akademi Kernewek a vew rag gul an asnodhow yeth kresel ma kavadow yn es rag skoodhya dassetghyans Kernewek.

Ha teknegeth ow tos ha bos moy bysfel, yma chonsyow unnweyth mes a hedhas ow tos ha bos gwirvosek rag yethow minorita. Yma hwans dhyn a Gernewek dhe vos parys rag an avonsyansow ma.

Yma edhom dhe yeth sewen a vos usadow yn bewnans pubdedhyek. Yn oos besyel, henn a styr gallos dhe dhevnydhya Kernewek yn teknegethew neb yw trestys gans tus dydh dhe dhydh. Agan ughelhwans yw dhe avonsya war-tu parder besyel le mayth omglew naturel dhe dhevnydhya appow ha drehedhes gonisyow yn Kernewek. War eyl tu, henn a styr kavos hedhas dhe doulys teknegeth yeth kepar ha checkyer-lytherennans ha tekst

dargansek, ha war y gila, gallos dhe wul taklow pubdedhyek kepar ha tyli rag parkyans, ragerghi apoyntyans po devnydhya gonis leel.

Ni a vynn devnydhya ynwedh teknegeth dhe skoodhya toulys rag prevyansow troghyansek y'ga mysk dyski hag omworrans yn dalgh. Rag ensampel, appow dyski troghyansek rag skoodhya praktis keskows ha istitlow ha dubbya kler may hyll dalgh vyth bos prevys yn Kernewek. An chonsyow ma a yll furvya rann mysk a wriansow yn kig ha kneus ha settys y'n gemeneth neb a wra moghhe chonsyow yeth troghyansek, uskise afydyhans ha frethter.

An avonsyansow teknegethel ma yw possybyl hepken gans isframweyth yethel krev a-dryv dhedha; an Akademi Kernewek ow korthebi yn uskis hag yn kesson dhe wovynnnow teknegeth dhyworth gonisogeth vesyel dhe bolici kerghnedhel. Ha nyns yw teknegeth hepken. Yma edhom dhyn ni a skoodhya displegyans trelyoryon gans sleynethow a yll oberi yn awenek hag yn tender gans artydhyon. An gwedhow bewek ma yw an pyth a with Kernewek perthynek hag usadow ha ri krysadewder dhe'n yeth hag oberi trest gans kesparow.

Yma chalenjys. Yma teknegeth owth esplegya yn uskis, yma govynnnow ethegel ow sordya ha nyns eus settow data hwath dhe Gernewek efan lowr rag trelyans awtomategys a skeul vras. Mes an gwaskow ma a esedh ryb chonsyow meur mars yns i handlys yn ta. Gans kevarghow gwiw y'n korpus, Kernewek a yll gwitha kamm gans displegyansow besyel ha gwaynya prow dhyworta.

An pyth eus edhom a vos gwrys

Rag pyth eson ni ow medra

Amkan

Devnydh didorr an Furv Skrifys Savonys (FSS) rag galosegi devnydh poblek a Gernewek ha surhe kessenyans

Skoodhya an Akademi Kernewek dhe brovia an Gerlyver warlinen ha korpus, ha hwithrans Termonieth dour

Skoodhya an Akademi Kernewek dhe brovia henwyn tyller hwithrys yn dour rag dyllans dre wasva Akademi Kernewek ha rag devnydh gans kesparow war arwodhyow

Gwitha ha displegya an gonis trelya ha drehevel bagas krev a drelyoryon gans lies arbenikter

Displegya korpus warlinen a dekstow koth Kernewek ha kovskrif a dhaffar skrifys, klewes ha gweles

Displegya settow data rag skoodhya devnydh an yeth ha nowedhyansow dyski

Afydhya ha ri fydyhans dhe gesparow yn devnydh a Gernewek dre dhevnydh kesson a FSS gans pub kespar oll

Fydyhans y'n yeth yn mysk kesparow dre brofyans a erlyver hwithrys yn dour, gramer ha kampollansow henwyn tyller

Asnodhow kresel lel warlinen a wra galosegi devnydh an gwella a drelyoryon ha dyskatoryon

Chonsyow ygerys dhe dhisplegya toulys dyski ragresek ha devnydh Kernewek pubdedhyek / troghyansek

Bagas sostenadow a drelyoryon gans gallos a vetya kevres ow tevi a edhommow

1

Pubonan a yll drehedhes an medhelweyth, toulys ha gonisyow eus edhom dhedha yn Kernewek

2

Gweythlu trelyans skiansek ha sostenadow

KREVDERYOW HA CHONSYOW

Strengths and Opportunities

- » Kernewek yw aswonys avel dasserghyans yeth sewen a'n gemeneth hag yma kemeneth omres dhyn neb a brov kevres a wonisyow ha gwriansow.
- » Yma aswonvos ollvysel dhe Gernewek dre wonisogeth hag ertach, ha mellow krev gans yethow Kelttek ha minorita erel.
- » Kernewek yw devnydhys moy yn gonisogeth, diwysyansow awenek ha hwarvosow kemeneth ow trehevel profil an yeth ha provia hynsow es rag tus heb Kernewek dhe brevi an yeth.
- » Kernewek a brov omglewans a lelder ha gwreydh neb yw hwyls moy ha moy yn bys ollvyselhes ha besyel ha keworra dhe nerth medhel Kernow.
- » Toullys teknegieth re dreusfurvyas hedhas dhe Gernewek ha junya kowsoryon ha pesya dhe wul yndella, po asnodhow dyski besyel po yeth an werin warlinen po devnydh pubdedhyek.
- » Yma devnydh efan a arwodhyow diwyethek rag stretow hag arwodhyow dynnargh dhe drevow ha devnydh moy a arwodhyow diwyethek yn drehyansow poblek.
- » Tirwedh ow chanjya yn uskis neb a wra possybyltas nowydh rag provia ha previ Kernewek hag arbenikter moghys y'n gemeneth Gernewek dhe skoodhya dalgh nowydh.

CHALENJYS

Challenges

- » Avel yeth peryllys yn kritikel, yma niver byghan a gowsoryon fydhyansek hag awos hemma yma boghes tus a yll gul sodhow posek, yn arbennik dyski.
- » Yma kowsoryon skattrys a-dreus Kernow ha'n bys ytho nyns eus unn tyller gans keskrunyans ughel a gowsoryon lowr dhe wul possybyl ynterwrians pubdedhyek gans an yeth.
- » Yma asnodhow kemerys avel gwrys seulabrys yn yethow bras mes nyns esons yn le rag yethow peryllys kepar ha Kernewek po yma edhom a skoodhyans strik kepar ha'n gerlyver ha dysklyvrow.
- » Trest war arghasans ragdres berrdermyn hag edhom a batronyow arghasans myskys hirdermyn.
- » Nyns eus lowr a isframweyth rag skoodhya mayni bodhek.
- » Nyns yw Kernewek ynplansys yn framweythow fondyansel ha politek ha hemm a styr nag yw prederys yn fenowgh yn livreson gonis po omworrys yn erviryansow polici.

FRAMWEYTH LIVRESON

Delivery Framework

Kernewek a dreusvewas ha tevi dres an 20ves Kansbledhen avel movyans kemeneth nivel-dor der an ober kales gans unigyon ha bagasow kemeneth. Yn 21a Kansbledhen, avonsyans pella re beu gwrys gans hyns keskowethyans ledanna neb a dheuth dre aswonvos gans awtoritys ha devnydh ledanna gans negys ha kowethas. An strateji ma a veder dhe dhrehevel war an momentom na ha bos rag oll an re a vynn dyski, devnydhya hag omlowenhe an yeth may hyllyn ni oll kesoberi rag les a Gernewek.

Rol Konsel Kernow

Yeth Kernewek krev ha sewen yw da rag kenedhel a Gernow ha Konsel Kernow avel Awtorita Stratejek Sel ow sordya a wra gwari rol hembrenkyansek owth avonsya ha gwaska rag Kernewek.

Konsel Kernow a wra esya ha gallosegi yn strik devnydh an yeth yn keskowethyans gans an rannylgh kemeneth. Ni a wra hwilas dhe gevrenna praktis da ha kennerthi devnydh moy an yeth yn rannylghyow oll a-dreus Kernow. Y fydh rann posek dhe wari rag konsels leel, rosweythow ha kowethyansow yn drehevel gweladewder an yeth ha gallosegi devnydh. Konsel Kernow a wra keskelmi gans an kenedhlow Kelttek erel gans kanaseth kevrynys dhe witha ha tevi aga yethow Kelttek. Ha Konsel Kernow a wra kemeres rann yn gwriansow towlenna yethow Konsel Bretennek lwerdhonek avel rann skoodhya yethow an Enesow Bretennek. Konsel Kernow a wra pesya dhe brovia Sodhva an Yeth Kernewek neb a syns ynni an gonis treylya, towlenna yeth, ragdresow stratejek kepar hag ober gans skolyow hag oberi gans kesparow posek y'ga mysk Skrin Kernow. Konsel Kernow a wra oberi ynwedh dhe skoodhya devnydh Kernewek avel rann a livreson gonisyow.

Rol Governans Ruvaneth Unys

Governans RU yw sinor dhe ambosow keswlasek kepar ha'n Chartour Europek rag Yethow Ranndiryel ha Minorita ha'n Akordyans Framweyth rag Difresyans a Vinorytys Kenedhlek. Kyn fo livreson gwir a wrians Kernewek gwrys gans kowethyansow yn Kernow, yma rol dhe Wovernans an RU yn esya devnydh Kernewek dre widyans dhe asrannow governans ha dilea lettow laghel rag devnydh po provia skoodhyans klerra rag an yeth.

Rol an bagasow kemeneth Kernewek

Bagasow kemeneth Gernewek yw essensek dhe vewekter Kernewek. Yma skians down an yeth hy honan dhe'n bagasow, konegeth devnydh ha prevyans avel kowsoryon yeth minorithes. An bagasow kemeneth Gernewek re ordennas dres termyn dhe wovyn edhommow an yeth ow tochyha provia kevres a wonisyow kepar ha dyski, certifiants, provia gwriansow rag kowsoryon, gwaska ha gweythresektek, ha livreson ragdres.

Rol kowethyansow kespar

Pub gwrians a yll bos gwrys yn Kernewek kepar hag yn yethow erel, mes nyns eus yn fenowgh dhe'n gemeneth Gernewek an mayn po dalghuster dhe dhelivra moy ages gonisyow ha hwarvosow kresel. Kesoberi gans kesparow yn Kernow a ystynn yn feur an pyth a yll bos gwrys gans an yeth ha dri warbarth Kernewegoryon gans kowethyansow erel gans arbenikterow dyffrans a yll drehevel profil an yeth ha surhe bos an yeth devnydhys yn kevres ledanna a gettestennow. Keskowethyansow sewen re beu y'ga mysk konsels leel gans arwodhyow, Skrin Kernow ow tislepya fylmow yn Kernewek, Endellienta ow skoodhya performyoryon dhe dhevnydhya Kernewek war'n wariva, ha NASA yn keskommuna hwithrans Meurth der an ragdres Hi-Rise.

Testen

Kespar

Rol

1

Dyski

Learning

Kesva an Taves Kernewek

Aposyansow, trenyans diskadoryon, asnodhow rag dyski ha dyllansow, hwithrans

Bagasow an yeth Kernewek ha dyskoryon kemeneth

Klassow adhyskans tevesik ha gwriansow troghyansek, profyans asnodhow ha dyllansow

GoCornish – Gwedhen Owr

Kernewek yn kyns-skolyow, skolyow ha hwarvosow gonisogethel, y'ga mysk gwrians asnodhow ha delivra towlen

Konsel Kernow

Towlenna yeth ha skoodhyans rag Kernewek yn skolyow, Curriculum Kernewek, arvreusyansow WJEC

2

Kemeneth & Gonisogeth

Community & Culture

An Rosweyth

Bagas glawlenn rag oll an bagasow kemeneth Kernewek – rag avonysa ha kesordena aktivitas Kernewek ha representya an gemeneth

Agan Tavas, Cussel an Tavas Kernowek, Kesva an Taves Kernewek, Kowethas an Yeth Kernewek, Movyans Skolyow Meythrin

Bagasow kemeneth an yeth Kernewek – gweythresieth, gwriansow rag kemeneth an yeth, klassow ha ragdresow

Gorsedh Kernow, Trest Ertach Kernow, Keffrysians a Gowethasow Kernow Goth, h.e.

Bagasow gonisogethel hag ertach kernewek neb a ober rag avonsya gonisogeth gernewek yn ollgemmyn ha synsi an yeth Kernewek y'ga ober

Kowethyansow gonisogethel ha rangylgh awenek

Ow kul devnydh Kernewek yn performyansow, hwarvosow, kanow, fylmow, h.e.

Konsel Kernow

Oberi gans rangylgh kemeneth rag esya ha skoodhya moy a dhevnydh a Gernewek, oberi gans an rangylgh awenek der an Strateji Gonisogethel

3

Savla

Status

Konsel Kernow

Strateji an Yeth Kernewek, Sodhva an Yeth Kernewek ha skoodhyans rag ragdresow, esya devnydh a Gernewek yn aktivitys Konsel Kernow. Bagas Oberi Pympes Kenedhel gans gorwolok stratejek a Gernewek avel rann posek a savla Pympes Kenedhel Kernow

Konsels Tre ha Pluw

Devnydh a Gernewek yn arwodhyow, hwarvosow ha ragdresow

Negsyyow

Devnydh a Gernewek yn henwyn merkyow ha marghasans

Governans RU

Sinor dhe unnverheansow keswlasek hag omgemmeryanse rag gwitha hag avonsya devnydh a yethow aswonnyes kepar ha Kernewek y'n RU

Konsel Bretennek Iwerdhonek

Rosweyth rag avonsya an naw yeth aswonnyes dhe'n Ensyyow Bretennek ha kevrenna praktis da

4

Korpus

Corpus

Konsel Kernow

Sodhva an Yeth Kernewek ha Gonis Treylya

Akademi Kernewek

Hwithrans rag gerlyver, termow nowydh ha teknogel ha henwyn tyller ha dyllans an gerlyver warlinen, hwithrer korpus hag asnodhow warlinen erel